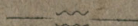
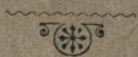

سرور الدین

قرآن عظیم نہ ایلہ بیورور؟

ناشر و محرری :
سرور الدین بن مفتاح الدین .

ОРЕНБУРГЪ.

ПАРОВАЯ ТИПО-ЛИТОГРАФИЯ

Т-ВА «КАРИМОВЪ, ХУСАИНОВЪ И К-О.»

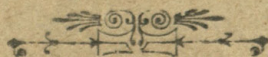
1908

عبد الرحمة الولیدی صاحب کاتب

قرآن عظیم نہ ایله بیورور؟

ناشر و محرری :
سرور الدین بن مفتاح الدین

اورنبورغ

« کریموف، حسینوف و شرکاسی » ننگ پاراواي مطبعه سی

۱۹۰۸

عصر قرون

قرآن عظیم، اللہ ناک بارلغینہ ایمان ایله بیورر. وهم اللہ فی توحید ایله بیورر. جملہ کائنات بر اللہ ناک مخلوقلری و آنساک افعالی بولد یغنی کوسترر وهم فرشته لرگه ایمان کلتورمک ایله بیورر. آخرت کونلرندن: قیامت، جنة، نار، عالملرینک بارلغینہ ایمان ایله بیورر. جناب حقن بندلر ازینه کوندرلمش انبیاء (ع. م) یعنی جملہ پیغمبرلرنک خلقینہ و آنلرغه ایندرلمش کتابلرنک راستلغینہ ایمان کلتورمک ایله بیورر. وهم تفاق بونک یخشسی ویامانی بر اللہ تعالیٰ دن بولد یغینہ ایمان کلتورمک ایله بیورر قرآن عظیم، بوایتلگان شیلرگه انسانلر ایمان کلتورگانلری صوکنده دخی اعمال صالحه ایله بیورر. کورور مزکه: حق جل و علا قرآن عظیمده کرهک نیچه اورنده بولسون، ایماننی ذکر قیلدی ایسه آنک آردنجه اعمال صالحه فی توتاش ذکر قیلمشدر. « ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات کانت لهم جنات الفردوس نزلا... والعصر ان الانسان لفی خسر الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات... » آیتلری کبی قرأنده نیچه اورنده ایمان ایله امر قیلدیسه، آردندن دخی اعمال صالحه ایله امر قیلدی.

بوندن آکلاشلورکه: ایمان ناک منفعنی اعمال صالحه ایله در. چونکه انسان ناک جانی (روحی) باقیدر. آنک ایکی توری حالی باردر. بری سعادتدر، وایکنچیسی هلاکتدر. روح دیدیکمز اصلده بیک لطیف

و شریف بولغان شیدر و غایت فضیلتی بولغان جوهر در. بونگ سعادت
 دخی ذاتنده بولغان فضائلینی ابراز قیلمق ایله در. اگر ده انسان روحینک
 فضائلینی اعمال صالحه سی ایله چقارور بولسه بونگ جانی (روحی) آخرده
 جنات عالمنده قالوب منگو سلامتک و سعادتده قالور. اگر ده انسان
 جانی نک (روحینک) ذاتنده اولان فضائل و شرافتنی اظهار قیلما زایسه،
 دنیا و آخرت هلاکت و شقاوتده قالورده آخری تمویغ (نار) ده بولور...
 قرآن عظیم ایمانیدن صوگ طهارت، نطافت، ایله بیورر. (صلوة)
 نماز، روزه، زکوت، حج، کبی فضائل عبودیه و اعمال فطریه ایله بیورر.
 وهم ذکر، تلاوت، دعا، صلوات، کبی اعمال صالحه ایله بیورر. وهم
 حق تعالی گه اطاعت و رسول گه اطاعت، اولوا الامر گه اطاعت قیلمق غه
 امر ایدر. وهم نصیحت، تقوالق، عفت، اقتصاد، عدالت، شوری،
 صبر، عفو، صدق، کرم، شکر، اکل طیب و حلال رزق ایله امر قیلور.
 جمله مؤمنلر ایله الفت قیلشمنق، بری دیگرینه تعاون، تناصر قیلشمنق
 ایله امر قیلور. وهم جمله مؤمنلر بودنیاده بری دیگرری ایله قرنداش
 اولوب «اخوت» قاعده سی ایله امر قیلور. اسلام عالمنده جنس و طبقه
 ایله آیرلیق یوقدر. بلکه هر کم کرهک نیندایون جنسین و طبقه دن
 بولسون بری دیگرری ایله قرنداشلر و مساویلر در.

قرآن عظیم عنده ننده، جمله مؤمنلر برالله نک بنده لری (عبدی)
 بولنوب، هیچ بر آدم بالاسی برالله دن باشقه غه خضوع قیلوب یورر گه
 جائز توکلدر. جمله آدم بالالری برالله نک بنده لری بولوب جمله سی
 مساوی درلر. بری دیگرینه قل (بنده) بولمازلر. فقط تقوالق، یخشیلیق
 جهنندن بعضیلری عندالله اکرم بوله آلورلر.

قرآن عظیم دخی امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایله امر قیلوب
 دین قرنداشلرینک آراسنی اصلاح قیلمق ایله امر قیلور. وهم صائرحم،
 آنا و آناغه احسان ایله بیورر. یتیم، ابن السبیل، مسکین و فقیرلر گه
 انفاق قیلماق ایله امر ایدر. وهم کظیم غیظ، عفو، حسن مدافعه کیل

و میزنده عدالت کبی اعمال صالحه ایل امر قیلورکه: بو کبی اعمال صالحه حقیقده حدسز آیه کریمه لر قرآن عظیمده باردر. آدم بالاسینک دنیا و آخرت ده سعادت و سلامتی ایچون نه کبی اعمال صالحه فضائل بشریه کرهک بولنورسه، جملسی قرآن عظیمنگ چشمه سندن قاینات چماقتدر.

قرآن عظیمدن چقغان اعمال صالحه و فضائل بشریه نی ضبط قیلماق ایچون علماء طرفندن دخی شریعت قانونی دوزلمشدر. بو قانون قرآن عظیمدن ظهور ایدن نه کبی اعمال صالحه و فضائل بشریه اولسه جمله سنی باب باب قیلوب کوسترر. مثلاً: بو بابلر طهارت، عبادت، دیانات، اخلاق، معاملات، مزاجر حدود، موارث، معارف کبی بابلر در. بو بابلرنگ هر قایوسی فضائل بشریه و اعمال صالحه نی برر در لو قاعده ایل ضبط قیلوب کوسترر لر. قرآن عظیم واحادیث شریفه ده نه کبی فضائل و اعمال صالحه بولنور ایسه بولنرنگ بارچه سی باب، باب قیلنوب بوشریعت قانونی ایسه چقار له شدر. قرآن عظیم جمله اعمال صالحه نگ مغزی ایکن، حضرت پیغمبر مز (ص. م) اوزی قرآنده بولغان جمله اعمال صالحه و فضائل بشریه نی قوی، اعتقادی، عملی، فعلی و حالی ایل کوستردی و جمله صحابه لری بومشکاتدن استفاده قیلدیلر. صحابه لر دخی حضرت پیغمبر مزنگ «سنقراشده» سنده بولنوب اعمال صالحه نی انهام و احسان طریق ایله اجرأ قیلدیلر. صحابه لرنگ طریقنده دخی تابعینلر بولوب آنلرنگ بولنده تبع تابعین لر بولندیلرکه، بو خصوصده: «اصحاب کالنجوم

...» و هم: خیر القرون قرنی ثم الذین یلونهم

...» حدیث شریف لری باردر. قرآن عظیم واحادیث شریفه و هم حضرت پیغمبر مزنگ اقوال، اعمال، اخلاق، احوال و اوصافلرندن و هم صحابه لرنگ عمللرندن، فتوالرندن ظهور ایکن اعمال صالحه و فضائل بشریه دن چقارلوب شریعت قانونی تدوین قیلندی.

اول زمانده حضرت رسول ننگ سنتی ایله قرآن عظیم غه اعتصام
 قیلغوچی حدسز عالمی و مجتهد لر ظهور ایتدیلر . اول مجتهد لر بیک
 کوب ایسه لرده آنلرنک مشهور لاری : امام ابوحنیفه ، امام
 مالک ، امام شافعی ، امام احمد ، امام حسن بصری ،
 امام ابو ثور ، امام سفیان الثوری ، امام ابو یوسف ،
 امام زفر ، امام محمد ، عبد الله بن المبارک ، ربیع ،
 سوریج کبی دخی فلان و فلانلر . . . . . در .
 بو عالمی قرآن عظیم گه و احادیث رسول گه غایبست درجه ده اعتصام
 قیلوب دخی حضرت پیغمبرمزننگ تمام سنتی و سیرتی ایله موصوف
 اولمشلردر . اولرلی ننگ ذهنلی و فکرلی فایت صافی بولوب کرهک
 اقوال و کرهک اعمال اخلاق و احوال بابلرنده حضرت پیغمبرمزننگ بولنده
 اولدیلر . قرآن عظیم و احادیث شریفه ننگ معنارینه بیک واقف بولدیلر .
 شونگ ایچون دخی بیک عالم بولدیلر .

روایتلر گه بنام : امام ابوحنیفه حضرتلری فقه علمنده آلمش بک قدر
 مسئله استنباط قیلمشدر . حضرت امام الاوزاعی یدی یوز بک قدر مسئله حفظ
 قیلمشدر . حضرت امام مالک ننگ کرسی سی یاننده یوز لر چه دفترلر طورر
 ایدی . حضرت حسن البصری ننگ حضورنده بش یوز قدر مجرّه طورر ایدی .
 خلاصه : اولگی ، ایکنجی و اچونجی قرن تیره لرنده بولغان اسلام هلماسی
 بیک صافی سیرتده بولوب ، بیک پاک فکرلی و ذهنلی بولغانلر . فقه
 دیدیکمز شریعت قانونی ننگ ثورلی شعبه لرندن قرآن عظیم و احادیث
 شریفه وسنه نبویه دن چقاروب علملر تدوین قیلمشلردر . امام
 ابو منصور ، امام اشعری ، امام الحرمین و امام غزالی
 کبیار عقاید بابلرنده کتابلر چقاردیلر . ابو طالب المکی ، قشیری
 وهم سهروردی ، ابواسحاق الشیرازی کبی عالمی

دخی علم اخلاق باینده تدوین قیلدیلر حاصل : بعضیلری مفسر بولدی . بعضیلری بوز بگارچه حدیثلر حفظ قیلوب یازدیلر و بعضیلری یکر می اوتوز و بعضیلری بوزلرچه جلد کتابلر یازدیلر و بعضیلری قرآن و حدیثنگ درین معنالرینه دوشنمک ایچون عربیات دن : صرف ، لغت ، نحو ، بیان ، معانی ، بدیع ، تجوید ، قرأت کبی علملری تدوین قیلدیلر . اول قیلرده جمله علماء حضرت پیغمبر منک سیرتنده و سنتنده بولدقلری حالده قرآن عظیمگه غایت درجه ده اعتصام بولنده ایدیلر .

« **واعتصموا بحبل الله . . . . .** آیه کریمه سینه اتبا علی جمه سی قرآنغه اعتصام قیلورلر ایدی . » **اطيعوا الله واطيعوا الرسول** . . . . . آیه کریمه سی مفادنچه جمله سی خداغه ورسول مدافه اطاعت بوانده ایدیلر . « **ولا تنازعوا فتفشلوا** » آیه کریمه لرنچه آرارلنده نزاع یوق ایدی . « **انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بین اخویکم** . . . . . » آیه کریمه سی موجبنچه هر بری دیگر ی ایل دین قیلدشی بولوب آرارلینی اصلاح قیلشورلر ایدی . « **ولا یغتب بعضکم بعضا** . . . . . » آیه کریمه سی مفادنچه عیبت و بهتان دن صافنورلر ایدی . « **ودوا لوتدھن فیدھنون** ، آیه کریمه سی موجبنچه ممکن قدر مدافنه قیلشماق دن صافلانورلر ایدی . » **وتعاونوا علی البر والتقوی** . . . . آیه کریمه سی **وانفقوا مما رزقنکم من قبل ان یأعی** . . . . آیه کریمه سی موجبنچه دین وملت طوغر و سنده تعاون و تناصر ، اتفاق ایل بولنورلر ایدی . « **ان اقیموا الدین ولا تتفرقوا** . آیه کریمه سینک مفادنچه اکثرلری ایحاء دین و اقامه سنه طوغر و سنده غیرت قیلورلر ایدی . » **وامرھم شوری بینم و مما رزقنھم ینفقون** ، آیه کریمه سینک اقتضاسنچه هر دائم دین وملت خصوصنده مشاوره قیلشوب بویواغه دائم انعام و اتفاق قیلشورلر

ایدی . « و ما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين... »
 آیه کریمه سینک اقتضاستجه دین و ملت یولنده اغلاص ایله قربان وفدا
 بولورلر ایدی . « **لیتفقوا فی الدین** » آیه کریمه سینک موجبنجه
 هر قایلوری طلب العلم یولنده بولوب اعمال صالحه و فضائل روحیه ایله
 نفسلرینی تربیه قیلورلر ایدی . « کنتم خیرامة اخرجت للناس تأمرون
 بالمعروف وتنهون عن المنکر » آیه کریمه سنجه اکثرلری امر بالمعروف
 ونهی عن المنکر ایله اوغراشورلر « **وامرت لاعدل بینکم** ... »
 آیه کریمه سنجه هر کم عدالت ایله چالشورلر . « **وان لیس للانسان
 الا ما سعی** ... » بوینجه سعی قیلورلر ایدی .

خلاصه : زمان سعادتده یعنی اوچنچی قرن تیره وارنده امنتک
 جمهورلری و اکثرلری قرآن عظیمغه بویله اعتصام قیلوب اعمال صالحه
 بویله اجراء قیلورلر ایدی . بنا علیه اول وقتلرده اسلام ملتنی خارق العاده
 صورتده مادتا و معنا قوت تا یوب بتون دنبا ی حیران اچنده قالدردی .
 مادیت و معنویتنی برابر جامع اولوب خلقت آدم دن بیبرلو اساطیر
 و خرافات ، اوهام و خیالاتنگ آستنده مستور اولوب قالغان فطرت
 و حقیقه انسانیتنگ پرده سنی آچوب حقیقی مدنیتنگ فیوسنی آچدی .
 قرون فاضله دن سوگره خلیفه لر ، سلطانلر خرافات زمانلرده بولغان
 مدنیتلرنگ : یونانلر ، روملر ، آثوریلر ، فارس لرنگ مدنیت ، حکومت
 و معیشتلرینه مائل اولوب ، هوالرینه ایاروب انلرنگ جاهلیت دستورنجه
 دوزلش قونلرینه وهم رسملرینه ، عصیتلرینه اوغشاب رفاهیت
 (استبداد) یولنه دوشدیلر . ملت اسلامیه آراسنده ظلم و جور میدان
 آلوب « **اطیعوا الله** ... » آیه کریمه سینک حکمی سوندی . هر
 اورنده خلافت و حکومت نزاله لری ظاهر بولوب افتراقات وقع اولدی .
 « **ولا تتفرقوا** ... » آیه کریمه سنی نگ حکمی یوغالدی . « **ولا
 تنازعوا فتفشلوا** ... » آیه کریمه سینک اسرارلی ظاهر بولدی .

«و سيعلم الذين ظلموا اى منقلب ينقلبون» آية كريمه
 سينگ حکمتلری عیان بولدی . اتباع هوا میدان آلوب کتاب وسنت
 اوزرینه اعتصام قیلیق قاعده مقدسه سی ضائع بولدی . مؤمنلر آرسنگ
 اخوت انقاد بتوب «انما المؤمنون اخوة . . . .» آية كريمه سی
 اونوتلدی . اهل ایمان ننگ آراسنی اصلاح قیلماق قاعده مقدسه سی
 اونوتلدی . شوننگ ایچون کون بکون فساد چوغالدى . «ولا یغتب
 بعضکم بعضا . . .» آية كريمه سینگ فضیلتی یوغالدى . امت
 اجنده بغض عدوان نارالوب ، حسد ، بهتان ، شماتة جاپلدى .

علماء فرقه لری : قرون ثلاثه دن صوگ علماء دخی ایسکی زمانلرننگ
 اساطیرندن قالغان درلو درلو علملر وخرافاتلرگه قاراب آنلرغه تقلید
 قیلماق ایله هولرینه موافق تابوب بو علملرنی عربی لسانغه ترجمه
 قیلماق ایله تحصیل قیلر باشلادیلر . بعضیلری قرآن مشربندن چقوب
 افراطه کندیلر . اسلام روحندن چقوب روحلرینی بوزدیلر . هولرینه
 ایاروب آیات قرآنیه نی دخی افراط درجه ده تاویل قیلدیلر . وبناء علیه
 علماء ننگ آراسنده دخی افتراقلر ظاهر بولدی . «وان اقیموا
 الدین ولا تتفرقوا» آية كريمه سینگ حکمی یوغالدى «اذ
 کنتم اعداء فالق بین قلوبکم . . . .» آية كريمه سی
 آرتده قالدی . «وان لیس للانسان الا ماسعی . . .» آية
 كريمه سینگ حکمتی ضائع بولوب امت کسالت . وعطالت ده قالدی . . .
 صافی اسلام ستر اولنوب قانون شریعتنی وعلوم قرآنیه نی خرافات
 واهام خیالات قابلا دی . عالم انسانده ، اسلامیت وقرآن عظیم ایله
 ظاهر بولغان حقلق دخی باطل ایله فاتشدی . «ولا تلبسوا الحق
 بالباطل» آية كريمه سینگ حکمتی یوغالدى .

صوگره دخی یونان فلسفه سی رواج بولوب کتاب وسنت اورنینه
 اورنلاشدی . علم منطقی رواج ده بولوب سلفی صالحین ننگ علملری

وسپرنتری سوندی . بو کبی خیالات بتون عالم اسلامنی قابلاب ، علوم صحیحه رواج سز و عالم اسلام دخی تربیه سز قالدی . و لما جاءهم رسول من عند الله مصدق لما معهم نبذ فريق من الذين اوتوا الكتاب كتاب الله وراء ظهورهم كانوا لا يعلمون» آیه کریمه سینک مفادی ظاهر بولدی وهم «واتبعوا ما تتلوا الشیطین...» آیه کریمه سینک حکمتی آچلدی . عالم اسلامده علوم صحیحه ایله تعلیم و تربیه بتوب مسلمانلر سو تربیه ده قالدیلر . بلکه جاهلیت و مجوسیت رسمنده قالدیلر .

حالبوکه عالم اسلام هر بلردن باشقه دخی فارس ، ترک ، تاتار ، جنسلرینی حاویدر .

ترک جنسلرینک اسلامنی قبول قبلوب ، اسلامغه فوج فوج کوردیلکری قرون ثلاثه دن صوگره در . اول وقتده اسلامده خرافات ظاهر بوله باشلاب علوم صحیحه و معارف نافعه سونه طورخان وقت ایدی . بناء علیه ترکلر گرچه عمومیت ایله اسلامغه کرسه لرده اسلامنک ضعیف لنگان وقتنده کردیلر . شونک ایچون بونلر هر بلردنک تربیه سز قالدیلر . ترک قوم و قبیله لری گرچه بیک ایسکی زمانلردن بیرلی جسارت ، زکاوت و قهر مانلق لری ایله بتون دنیاغه مشهور بولسه لرده ایسکی زمانلردن قالغان خرافی عرفلر (عادتلر) ، رسملرنگ اچنده یاشاب کلمکده لردر . کوب عصرلردن بیرلی مسلمان بولوب کسه لرده اسلامیت ایله درست (صحیح) تربیه کورمامشلردر . آنلرنگ تربیه لری فقط علوم اسلامیه اسمنده بولغان خرافات ، اوهام و خیالات ایله گنه بولمشدر . بناء علیه توران و ترک قوم و قبیله لرینک آراسنه قران عظیمنگ علوم صحیحه سنی آرتقچه نشر قبلوب آنلرنی صاف اسلام ایله تربیه قیلورغه ضروردر . ایسکبدن بیرلی اولان عشائر ترکیه اوزلرینک جسارت و ناموسلری ایله قومیت و فطرتلرنی صافلاب کلورار . زکاوتلری

دخى فطريدىر . فقط آنلارده جهالت غدر لورى باردىر . اگرده
عشاثر تركيه آراسته علوم صحبجه نشر قىلوب، درست تربيه لر ايله
تربيه قىلنور بولسا، بولمىت دخى استقبالده نه درجه ده مدنيت
اوزرنده بولنماق كون كى آشكاردر .

طبقات امت و خلاصه .

اهل قرآن بولغان مسلمانلر ابتدائى اسلامدن باشلانوب اوچ طبقه
ايله اعتبار قىلنورلر . بو طبقه لرنى هجرت پيغمبردن باشلاپ حاضرگى
۱۴نچى قرنگه قدر بولغان زمانلرى اوچ دور قىلوب اعتبار قىلمق ممكندر .
برنچى قرن حضرت پيغمبرمز (ع.م) دن صوڭ خيرا القرون اولان :

« خير القرون قرنى ثم الذين يلونهم ثم الذين
يلونهم . . . » حديث شريفدن مستفاد بولغان اوچ قرن نڭ
مسلمانلر بىر . (۲) دور شول اوچ قرون نڭ صوڭندن باشلانوب، خلفاى
عباسيه نڭ انفراضنه قدر بولغان قرنلرنى حاويدىر . يعنى بوقدر زمانلرنڭ
اچنده كلگان مسلمانلردىر . بر اعتبار ايله بوقرنلرغە دخى قرون وسطى
ديبولور . (۳) عربلردن دولت كىتوب، حكومات اسلاميه اقوام تركيه گە
كوچكاندن باشلانوب حاضرگى زمانلرغە قدردر . بوقدورگە دخى بر
اعتبار ايله قرون متاخره ديپولور .

اگرده بىرلر اعتبار ايله فارار بولساق كوررمزكه : بو اوچ دورده
بولغان امت نڭ حاللرى درلوجه بولنمشدر .

خير القرون بولغان قرنلرده گى امت بر طرزده ايدى . اول قرنلرنڭ
مسلمانلر نده غير غالب ايدى . چونكه اول قرنلرنڭ ابتدائى حضرت
پيغمبرمز بعث اولنوب دخى الهى وقتى ايدى . حق تعالى بو عالمگە
رحمت ايله نظر قىلوب، نوع انسان اوزرينه سعادت قوباشى طلوع
قىلغان زمان ايدى . ايكنچى طرفدن صحابه لرنڭ زمانى اولوب بونلرنڭ

هر بیری سعادتتڭ بولمزلری بولدقلری حالک ، اصحابی کالنجوم...
 حدیث شریفنه مظهر اولمشلر حضرت پیغمبرمز (ع. م) آسمان سعادت
 ومعنویتڭ قویاشی ایکن آنک صحابه لری دخی هر بیری بر قویاشدن
 ظاهر بولغان ضیائی اقتباس قیلوب بو عالمده لمعه نثار قیلدیلر . قرآن
 عظیمدن استناره قیلدیلقلری صوکنده دخی حضرت پیغمبرمز گه صحبت
 ایله آنک : اقول ، اخلاق ، اعمال ، احوال وعادتلرندن فضائل بشریه
 واعمال صالحه نی آلدیلر .

حضرت پیغمبرمز بو دنیادن سفر قیلدیلقلری وقت یوز یکریمی
 بئک قدر صحابه لر قالمش ایدی . هر نایولری حضرت پیغمبرمز دن
 استناره قیلمشلر ایدی . (۲) نهچی قرن تسابعیلر قرئیدر . بو وقتده
 دنیاده مسلمانلر بیک کوبایمش ایدی . تابعیلر دخی صحابه لرنگ بولند
 و اثرلرنده بولوب ، بوندن صوکن تیبع تابعین قرئیدرکه : بوللر شریعت
 اسلامیه نی صاف حالده طونارلر ایدی . ایسکی زمانلردن قالغان : خرافی
 بولغان اعتقاد ، اخلاق وعادتندن بیک صافلاروب اسلامیتنی بیک صاف
 قیلوب طونارلر ایدی . بارچه مسلمانلرنگ اعتقادلری بر سنت اولوب
 عمللری دخی شریعت ایدی . اعتقاد وعملده هیجده افتراق واختلاف
 یوق ایدی .

بو قرنلرنگ اوندیکی صوکنده تاریخ اسلامده اشلر باشقالندی ،
 عالم اسلام تبدل قیلدی ، بنون عالم اسلام بر غاوغا وتلاش اچنده
 قالدی ، مسلمانلر نزاغلاشق ، تالاشقی ایله اشتغال قیلدیلر ، کتاب
 وسنت بولندن دونوب سفلرنگ سیرتلرندن مائل بولدیلر .

بو تنازعنگ سببی ایکی درلو طائفه دن ایدی . بری : علماء
 اولوب دیگرى امرادر .

حضرت پیغمبرمز (ع. م) دنیادن ککیدوب
 آنک صحابه لری دخی وفات بولوب کتدیقلری صوکنده ، علم ، وحی
 و آنک یولی کیسله شدر ، حضرت پیغمبرمزنگ علملرینی راویلر و اوگره

توچیلر بتمشدر . قرآن عظیم فی اوگره توب بلدر وچیلر دنیادن کوچوب
 کیتمشدر . شول حالده علماء بولغانلر رئی و فکرلری ایله قرآن فی تاویل
 قیلوب آندن درلو علملر استنباط قیلیمقه کرشدیبار و اجتهاد قیلدیبار . . .
 و بعضیلری فکرلری ایله افراط درجه ده تاویل قیله باشلادیلر و بعضیلری
 درلو ملغلرننگ، علملرینه و فلسفه لرینه تقلید قیلوب، اعتقاداری بوزلوب
 طریقت سلفی دن چقدیلر، کتاب و سنت ننگ یولندن آیرولدیلر . بوجالده
 بونلر دخی نیچه درلو فرقه لرغه آیرلوب اسلامده مذهب منازعه لری
 ظاهر بولدی . بوفرقره لر بیک کوپ ایسده الگ مشهور بولغانلری :
 معتزله ، شیعه ، خوارج ، مرجئه ، نجاریه ، جبریه ، مشبهه لردر . بونلر ننگ
 هر بر اسلامیتی اوز مسلکینه تارتوب و هر قایولری دخی نیچه درلو
 فرقه لرغه تفرق قیلنوب ، باری حدیث شریفده ذکر اولنغان یتمش اوچ
 قدر فرقه اولمشدر .

بوفرقره لرننگ هر قایولری دیگرلری ایله هر دائم تالاش قیلشورلر
 ایدی . حتی که : بعضیلری خلیفه و امراءلرنی اوز مسلکلرینه تارتوب
 امراء آراسنده دخی حکومت و سیاست منازعه لری ظهور ایتدی . بعض
 شیعه لر حضرت علی و اولادینن مسلکلرینه تارتوب امراء آراسنده فتنه
 لر و غاوغالر ظهور ایتدی . معتزله لر دخی عباسیلرننگ بعضیلرنی
 مسلکلرینه تارتوب فتنه لر بولندی . بعض فلات شیعه لر فاطمیلرنی
 مسلککرینه دوندروب حکومت اسلامیه ده افتراقلر ظهور ایتدی .
 بعض شیعه لر « بنی مویبه » خانداننی اوزلرینه ایارتدی .

وهر طرفدن امراننگ اوزلرنده عصیبت فکرلری و خلافت
 دعوالری ایله نزاع لر و تالاشلر ظهور ایدوب قانلر دوکلدی . حاصل
 زمان سعادتدن صوگ اسلامک ایکنچی دورلرنده ملت اسلام برغاوغاننگ
 اچنده بولنوب خسته لک ایله مبتلا اولمشدر . شول خسته لق ایله الم
 تارتوب کتاب و سنت دن ظهور ایتکان فضائل و اخلاق ایله تربیه قیلنه
 آلمایوب قرآن عظیم دن دخی علوم و معارف استخراج قیلورغه بوشانما

مشلر در . بناء عليه فضائل قرآنيه ايله علوم قرآن دغى آرتده قالمشدر كه :
شول سببدن اسلام ملتى روح سز كى ، قالدى .

لكن حضرت پيغمبر مز نك حديث شريفنچه لايزال من امتى
امة قائمة بامر الله لا يضرهم من خذلهم . . . . الخ بوامتنك
اچنده قرآن حديث گه اعتصام قبول حضرت پيغمبر مز نك سنتى وسلفى
صالحين نك طريقى ايله كلمش ورثة الانبياء همان ازلمای كلور ايدى .
حضرت احمد بن حنبل كى طريقة سلفى اماملرى ظهور ايدوب
شيخ ابن تيمه ، ابن فقم ، ابن جوزى ، ابن خزيمه ، سبكى ، غزالى ،
سهروردى ، قشبرى ، طيبى ، نووى ، بغوى و ابواسحق شيرازى كى
بيوك طريقة سلفى اماملرى هر عصرده ظهور ايدوب كلمشدر .

دولت و حكومت عربلردن كنديكى صوكنده تاريخ اسلامده ،
قرون متعاضره باشلانمشدر . بوندن صوكن حكومت اسلاميه لر اقوام
تركبه نك تصرفنده قالدى . بودورده اسلامده دولت بتديكى ايله برگه
علم و علماده بتدى . بيوك علماء منقرض بولوب آنلر نك علملرى
و كتابلر يده نحو اولدى . اولوغ محاربه لرده علماء تلف بولوب يوز بنگلر
ايله ؛ بلكه ميليونلر ايله اسلام كتابلرى احراق اولنوب دريالرغه
آغزلدى . بر آز خرافات و غيالات ايله تأليف قيلنمش كتابلر قالب ،
اولوغ ذاتلر و بيوك اماملر نك علملرى فقط متنن عبارت بولوب قالدى .
آنلرنى دغى جدلر ايله تاويل قبول خرافات قاتشدرديلر . بيوك اماملر نك اخلاق
وسيرتلىر قالمادى . بناء عليه فضائل قرآن ايله تربيه قيلنمش تمام يوفالدى .
توران ترك قوملرى دغى ايسكيدن قالغان خرافى عمللر و عادتلر دن
چغه آلمايوب تربيه سز قالديلر . و بر طرفدن جدل و علم خلاف وترهات
ايله دغى بوزولديلر .

صاف تربيه ويگى حيات

اسلاميت ايله صاف تربيه قيلنوب حيات اولوق ايچون قرآن

عظیم و سنت گه کامل اعتصام قیلوب ، سلف صالحین نك طریق اعیاء
قیلمق ایله بولور . بودغی قرون ثلاثه دن ظهور ایدن بدعت و خرافات ،
او هام و خیالات نك جمله سنی اسلامینك یوز نندن تاشلاب ، اسلامینتی
صافی تازہ حالنه قایتارمق ایله اولور .

بو حالده صافی اسلامیت ایله تربیه قیلنرر ایسه امتار ، یئکیدن
حیات بولوب حضرت پیغمبر مز نك حقیقی امتی بولوب کینتارلر .

دین اسلام اوچ درلو اصل غه بنا قیلنوب ، باشقه دینلر گه غالب
واستون بولمشدر . (۱) توحیددر . (۲) اخلاق و فضائلدر . (۳) علوم و معارفدر .
توحید : انسانلر نك اعتقاد لر بنی جمله درلو خرافات و تقلید لر دن وهم
وسائط و همیه لر دن پاک قیلوب فقط جناب حقنی اعتقاد قیلدرر . بنده لر گه
علو همت برسوب ، روحلری تازارتور ، اخلاق و اعمال صالحه دغی
بنده لر نك شرف انسانیه لر بنی اظهار قیلور .

فضائل و اعمال صالحه لر ی دغی دورلوردر . بعضیسی فضائل
روحه لر یدر که : اخلاص ، صدق ، اعیاء ، عفت ، کرم ،
صفوت ، حلم ، صبر ، وجدان ، حریت ، شکر ، لطف ، کبی .
و بعضیسی فضائل بدنیه در که : عبادات ، طهارات سعی ،
عمل ، اکل طیب ، امر بالمعروف ، نهی عن المنکر
حسن المعاشرة ، حسن الازدواج ، الفت ، اخوت ، کبی
بعضیسی لسانقه دائردر : حفظ لسان ، صحت کبی . . . .

علوم معارف دغی بعضیسی اخراویدر : فقه کبی
و بعضیسی علوم کونیه در : تاریخ ، جغرافیه ، هیئت
حکمت کبی . . . . حالبوکه : بونی بویله اعیاء قیللمق سلف

صالحین نك طریقینه قایتماق دن باشقه بولنماز . . . .

دین اسلامنی دغی بویله اعیاء قیلماق اوچ در لو قاعده گه نوقتار .

برى : ضائع و مندرس بولغان كتاب وسنتك علملر ينى احياء قيلول
 بر طرفدن دغى قرآن عظيم دن علملر استخراج قيلمه قدر . ايكنچى سى قرآن عظيم
 وسنت رسول الله وهم سلف صالحين نك طريقه سى ايله تربيه قيلنمق ايله در .
 يعنى جمله فضائل قرآنبيه واعماله صالحه ايله تربيه قيلنمقدر . اوچونچيسى :
 اسلاميت وقواعد قرآنبيه ، دلائل وبراھين ايله عالمگه كورستمك ايله
 اولور . . . . » ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة
 الحسنة وجادلهم بالتى هى احسن . آية «

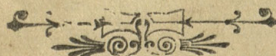
صوك

اوشبو كتابنىڭ مۇطبعە طرفىدىن واقع اوپۇش خىطالىرى:

بىت	بول	خىطائ	صواب
۶	۱۷	بجرە	مبجرە
۱۳	۲۰	بنى امويە	بنى بويە
۱۵	۱۴	احياء	حياء
«	۱۹	صحت	صمت
۱۴	۸	نقم	قېم
۶	۱۵	يدى يوزمك	يدى يوز
۱۶	۷	حسن	احسن

بوکتاب اورنبورغده « کریموف ، حسینوف وشرکاسی » ننگ
مغازینده هم محرر و ناشرنده صاتلمقده در .

محرر و ناشرینگ آدرسی :

Почтовая ст. Ермолаево, Оренбургскаго уѣзда, дер.
Тялумбать, Иمامу Сарварутдину САБИТОВУ.